

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
(МОЗ України)

вул. М. Грушевського, 7, м. Київ, 01601, тел. (044) 253-61-94, E-mail: moz@moz.gov.ua,
web: <http://www.moz.gov.ua>, код ЄДРПОУ 00012925

12.02.2016 № 3.15- Дз-1/263-16/3458

На № 23-01/16 від 26.01.2016

Народному депутату України
Лабазюку С.П.

Щодо сучасного стану забезпечення
медикаментами та медичним
обладнанням сільських закладів
охорони здоров'я

Шановний Сергію Петровичу!

Міністерство охорони здоров'я України розглянуло Ваш депутатський запит, оголошений на засіданні Верховної Ради України 29 січня 2016 року, щодо сучасного стану забезпечення медикаментами та медичним обладнанням сільських закладів охорони здоров'я та повідомляє.

МОЗ України в контексті реформування пріоритетним напрямком вважає подальший розвиток первинної медичної допомоги на засадах загальної лікарської практики – сімейної медицини, зокрема шляхом наближення та поліпшення надання медичної допомоги сільському населенню.

Відбулися системні зміни в організації надання первинної медичної допомоги населенню. З 1 січня 2015 року надання первинної медичної допомоги відповідно до Основ законодавства України про охорону здоров'я забезпечують центри первинної медичної (медико-санітарної) допомоги (далі – ЦПМСД). Міністерством охорони здоров'я України проводиться політика щодо оптимізації закладів охорони здоров'я, завершення створення ЦПМСД як юридичних осіб, структурними підрозділами яких можуть бути амбулаторії і фельдшерсько-акушерські пункти (далі – ФАП).

Міністерство охорони здоров'я України вкрай занепокоєне високою вірогідністю серйозного ускладнення організації бюджетного фінансування охорони здоров'я з 1 січня 2016 року у зв'язку з переходом територіальних громад, що утворені згідно з Законом України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», на прямі міжбюджетні відносини з державного бюджету та прийняттям 24 грудня 2015 року Верховною Радою України Закону України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України» без урахування пропозицій МОЗ України.

Як відомо, Закон України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України», що був прийнятий за результатами розгляду парламентом

35915.

поданого Кабінетом Міністрів України законопроекту, зареєстрованого у Верховній Раді України 11 грудня 2015 року під № 3629 за пропозиціями Комітету Верховної Ради України з питань бюджету, не враховує необхідність внесення запропонованих Урядом (за ініціативою МОЗ України) змін до пункту 3 статті 89 та до пункту 3 статті 90 Бюджетного кодексу України, що були спрямовані на впорядкування міжбюджетних відносин у сфері охорони здоров'я.

Одним з головних напрямів реформи фінансування вітчизняної охорони здоров'я має стати подолання фрагментації бюджетних фінансових ресурсів, які нині розпорошені серед дрібних малопотужних пулів, у ролі яких виступають численні місцеві бюджети.

На необхідності такого підходу при проведенні реформи фінансування системи охорони здоров'я України наголошують провідні міжнародні та національні експерти, а також міжнародні донорські організації, які опікуються наданням допомоги нашій державі у реалізації реформи у цій життєво важливій сфері, у тому числі Всесвітня організація охорони здоров'я, Світовий банк та Міжнародний валютний фонд.

Увесь сучасний світовий досвід реформ у сфері фінансування охорони здоров'я свідчить про те, що створення потужних фінансових пулів для забезпечення фінансування медичної допомоги населенню є однією з головних передумов розбудови системи охорони здоров'я, здатної найкращим чином відповідати потребам населення.

Інформація щодо сучасного стану забезпечення медикаментами та медичним обладнанням сільських закладів охорони здоров'я додається.

Додаток: на 2 аркушах.

З повагою

Міністр

Олександр КВІТАШВІЛІ

Станом на 31.12.2014 в Україні функціонувало 567 ЦПМСД, в т.ч. в сільській місцевості 407. В структурі ЦПМСД створено 4 845 лікарських амбулаторій, в т.ч. 3 821 в сільській місцевості, з них – 3 198 у складі ЦПМСД.

Найбільша кількість сільських лікарських амбулаторій функціонує у Харківській (251), Закарпатській (249), Вінницькій (238) та Полтавській (236) областях.

Оснащеність амбулаторій медичною технікою та виробами медичного призначення відповідно до Примірного табеля матеріально-технічного оснащення ЦПМСД та його підрозділів, затвердженого наказом МОЗ України від 27.12.2013 № 1150, становить, за оперативними даними, приблизно 42,2% від потреби, забезпеченість транспортними засобами – 51,7%, ліками для надання невідкладної допомоги – 70,3%.

Укомплектованість штатних посад лікарями в сільських лікарських амбулаторіях становить 70,5%. Можна відзначити тенденцію щодо збільшення кількості спеціалістів, направлених до закладів охорони здоров'я, які надають допомогу сільському населенню, та становить 55% від всієї кількості лікарів, направлених у 2014 році.

Крім того, в системі МОЗ України функціонує 13 295 фельдшерсько-акушерських пунктів, з них 10 790 у складі ЦПМСД, 1 165 у складі центральних районних лікарень та 1 341 самотійних закладів. Фельдшерсько-акушерських пунктів найбільша кількість розташована у Львівській (1004), Хмельницькій (909), Вінницькій (881) та Житомирській (816) областях. Штатна укомплектованість ФАПів – 93,2%.

Нині в більшості областей ФАПів знаходяться у пристосованих та орендованих приміщеннях. 9 863 ФАПів (74% від загальної кількості) потребують доукомплектації, їх оснащеність відповідно до існуючого табеля матеріально-технічного оснащення, затвердженого наказом МОЗ України від 27.12.2013 № 1150, становить 65,5 (від 21 до 95%).

За період з 2008 до 2014 року кількість ФАПів зменшилась з 15 101 до 13 295, що зумовлено реорганізацією закладів охорони здоров'я. Кількість амбулаторій тільки у сільській місцевості за цей період зросла з 3390 до 3821 (без урахування тимчасово окупованих територій), а кількість лікарів загальної практики – сімейних лікарів – з 442 до 2003 осіб, що в кінцевому результаті забезпечує створення умов для поліпшення якості надання первинної медичної допомоги сільському населенню.

Відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2016 рік» (далі – Закон) за бюджетною програмою КПКВК 2301410 «Медична субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам» (далі – КПКВК 2311410) затверджено видатки у розмірі 44,3 млрд. грн., що на 1,9 млрд. грн. менше від обсягу медичної субвенції у 2015 році (46,2 млрд. грн.) та на 46,1 млрд. грн. менше від потреби, яка на 2016 рік становить 90,4 млрд. грн. (за інформацією структурних підрозділів з питань охорони здоров'я).

Відповідно до Державної цільової програми розвитку українського села на період до 2015 року, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 19.09.2007 № 1158, для МОЗ України передбачені кошти на забезпечення розвитку медичного обслуговування у сільській місцевості у сумі 2 355,5 млн. грн., зокрема на 2008 рік – 150,0 млн. грн., 2009 – 157,5 млн. грн., 2010 – 165,4 млн. грн., 2014 – 941,3 млн. грн. та 2015 – 941,3 млн. гривень. Видатки на реалізацію зазначеної програми були передбачені лише у Державному бюджеті України на 2008 рік у сумі 150,0 млн. грн. за бюджетною програмою КПКВК 2311020 «Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на оснащення сільських амбулаторій та фельдшерсько-акушерських пунктів, придбання автомобілів швидкої медичної допомоги для сільських закладів охорони здоров'я».

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23.09.2015 № 995 схвалено Концепцію розвитку сільських територій, якою передбачено подальший розвиток мережі закладів охорони здоров'я, пунктів постійного базування бригад екстреної (швидкої) медичної допомоги, підвищення якості та доступності медичної допомоги, підвищення рівня медичного обслуговування.

Водночас ряд проблем організаційно-методичного та нормативно-правового забезпечення ефективного функціонування первинної медичної допомоги (далі – ПМД) залишаються невирішеними, зокрема остаточно не визначено питому вагу коштів державного бюджету на фінансування ПМД, економічне стимулювання медичних працівників здійснюється лише в окремих районах, значна частина закладів не оснащена відповідно до табеля, на окремих територіях зберігаються низькими територіальна доступність закладів ПМД та їх забезпеченість транспортом.

Органи місцевого самоврядування не завжди відносять функціонування та розвиток ПМД і профілактику до своїх пріоритетів.

Останнім часом процес формування національної моделі ПМД сповільнено, а на деяких територіях відбуваються регресивні процеси.

Мережа закладів як у сільській місцевості, так і в містах ще не відповідає нормативам забезпеченості мережею амбулаторій – підрозділів ЦПМСД, затвердженим наказом МОЗ України від 10.09.2013 № 793. Поступове досягнення нормативу в кінцевому результаті повинно забезпечити рівний доступ пацієнтів до первинної медичної допомоги незалежно від місця проживання.

Дотримання нормативу потребує проведення у регіонах роботи з обрахунку видатків, необхідних для створення, побудови чи реорганізації належної кількості амбулаторій залежно від щільності проживання населення.

Заступник Міністра

Віктор ШАФРАНСЬКИЙ